

Buiten Schoolse Opvang De Sterrekijker

Met een maximale omvang basisgroep van 14 kinderen.

Pedagogisch werkplan

Texel, januari 2021

Inhoudsopgave

- ★ Inleiding
- ★ Algemene doelstellingen
- ★ Visie op het kind in de basis school-leeftijd
- ★ De kleuter 4 tot 6 à 7 jaar
- ★ Het schoolkind vanaf 6 à 7 jaar
- ★ Het kind van 9 jaar en ouder
- ★ Visie op vrijetijdsbesteding en spel Ademhaling en ritme
- ★ Opbouw van de middag
- ★ Jaarfeesten en seizoenen
- ★ Voeding
- ★ Sfeer en sociaal klimaat
- ★ Regels binnen de Sterrekijker
- ★ Wennen
- ★ Inrichting van de ruimte
- ★ Personele bezetting
- ★ Diversen
- ★ Contact met de ouders
- ★ Klachtenregeling

Inleiding

BSO De Sterrekijker is een kleinschalige buitenschoolse opvang op antroposofische grondslag. Dat wil zeggen dat er gewerkt wordt volgens de pedagogische ideeën van Rudolf Steiner. BSO De Sterrekijker is gevestigd in een ruimte van de Vrije School Texel 'Stella Maris' aan de Gasthuisstraat 55 in Den Burg.

BSO de Sterrekijker biedt opvang aan kinderen van 4-12 jaar en is maandag tot en met vrijdag geopend van 12.45 uur tot 17.45 uur. In schoolvakanties en op vrije dagen is de BSO van 8.30 uur tot 17.30 uur open als daar behoefte aan blijkt te zijn. De BSO is gesloten op officiële feestdagen en de week tussen Kerst en Oud-en-Nieuw. Naast kinderen van de Vrije School zijn ook kinderen van andere scholen zeer welkom.

Omdat de antroposofische kinderopvang nog geen lange traditie kent, is dit werkplan geen vaststaand stuk. Het zal keer op keer getoetst worden aan de praktijk en steeds weer zullen we kijken of we vanuit onze visie op het kind een goede werkvorm gevonden hebben.

Algemene doelstellingen

De Sterrekijker wil kinderen:

- ★ een warme, veilige en huiselijke omgeving bieden, na schooltijd en evt. tijdens vakanties
- ★ laten spelen en stimuleren tot spel en samenspelen
- ★ structuur en ritme bieden in het verloop van de middag
- ★ begeleiden in zijn of haar ontwikkeling, met respect voor de eigenheid van ieder kind
- ★ indien nodig extra rust geven na een vermoeiende schooldag
- ★ leren hoe je met elkaar omgaat vanuit wederzijds respect
- ★ aanspreken in hun creativiteit (mits een kind dat wil)
- ★ eerbied voor hun leefomgeving laten ervaren, bijvoorbeeld in de omgang met voedsel en speelgoed
- ★ het ritme van het jaar laten ervaren, in jaarfeesten en seizoenen
- ★ biologische of biologisch-dynamische voeding aanbieden.
- ★ inspelen op vragen van deze tijd. Zowel van het kind aan ons als van ouders aan ons.

Visie op het kind in de basisschoolleeftijd

Vanuit de antroposofische visie heeft ieder mens naast zijn (fysieke) lichaam een hoger, geestelijk 'ik'. Dit 'ik' komt bij de geboorte vanuit een andere wereld langzaam op aarde, in het lichaam. Dit hele proces van aankomen van het eigen 'ik' duurt 21 jaar. Opvoeden is in die zin: helpen geboren te worden of helpen aankomen van het hogere 'ik' van het kind. Dit ontwikkelen van het 'ik' is een individuele weg, die ieder kind zelf moet gaan. De opvoeder volgt en schept de voorwaarden. De opvoeder leeft innerlijk met het kind mee; pas dan kan hij (of zij) innerlijk aanvoelen wat het desbetreffende kind op dat moment nodig heeft.

In de ontwikkeling van elk kind kunnen we drie grote leeftijdsfasen van elk 7 jaar onderscheiden, te weten:

0 - 7 jaar	het jonge kind
7 - 14 jaar	het schoolkind
14 - 21 jaar	de puberteit en jong-volwassenheid

Kinderen in beeld Alle leidsters van BSO Sterrekijker en peuterspeelgroep 't Sterrekind, zien de kinderen in hun groep, en hebben oog voor hun ontwikkeling. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen goed in beeld zijn hebben de leidsters aandachtskinderen, ieder kind heeft een mentor. Dit betekent dat de kinderen worden toegewezen aan een van de leidsters die op hun groep werkt en die ze regelmatig zien. Deze leidster is aanspreekpunt voor de ouders. Tijdens het welkomstgesprek wordt ouders kenbaar gemaakt welke leidster hun kind als aandachtskind heeft.

De leidster let bij haar aandachtskinderen op of de kinderen gedijen en ontwikkelen. Bij zorgen over een van de aandachtskinderen volgt de leidster het protocol signalering bijzonder gedrag. Ter voorbereiding van de kindbespreking in de pedagogische vergadering neemt de leidster haar aandachtskinderen door. Zij beslist of een kind besproken moet worden. Eventuele bijzonderheden worden genoteerd op het formulier van de doorgaande lijn. De pedagogische vergadering is maandelijks. De peuterjuffen maken wanneer een kind vier jaar wordt een beeld van het kind en geven dit op papier mee aan de ouders. Ouders kunnen ervoor kiezen dit beeld ook aan de kleuterjuf te geven.

Om ook de ouders op de hoogte te houden van de ontwikkeling van de kinderen plannen we bij de peuterspeelgroep tweejaarlijks een mogelijkheid om met de peuterjuf in gesprek te gaan. Bij BSO "de Sterrekijker" wordt er een gesprek gepland wanneer hier behoefte aan is vanuit de ouders of de leidsters.

Doorverwijzen

- 1) Als er sprake is van ontwikkelingsachterstand of gedragsproblematiek (beperken van grensoverschrijdend gedrag): indien een achterstand wordt vermoed of gedragsproblemen worden ervaren wordt met instemming van ouders en eventuele medewerking van ouders in de thuissituatie, getracht de achterstand in te halen of het probleemgedrag te verminderen d.m.v. acties of afspraken die leidsters en ouders met elkaar afstemmen. Dit zover dit past binnen de mogelijkheden van de BSO en de competenties en draagkracht van de leidsters.
Er kan ook gekozen worden voor een doorverwijzing naar de huisarts, een extra consult bij het consultatiebureau of bv. een logopediste.
Leidsters en ouders houden regelmatig contact om het verloop van het proces met elkaar uit te wisselen: is er vooruitgang, is er meer (externe) hulp nodig, of is het 'probleem' opgelost.
- 2) Opvoedingsproblematiek: wanneer de bijzonderheden of handelingsverlegenheid meer lijkt te liggen op het vlak van het opvoeden, wordt er tijdens een gesprek met de ouders samen naar een oplossing gezocht, zo nodig wordt de ouder doorverwezen naar een Opvoedspreekuur bij het Centrum voor Jeugd en Gezin.
- 3) Het kan voorkomen dat er kinderen zijn, die zo ernstig in hun welbevinden en/of veiligheid worden bedreigd, dat wij geen andere mogelijkheid zien dan (met of zonder instemming van de ouders) contact op te nemen met een instantie. Dan stellen wij het belang van het kind voorop. Wanneer er een (ernstig) vermoeden van kindermishandeling bestaat, zullen medewerksters dit melden aan Veilig thuis. Hierbij volgen wij de richtlijnen volgens de Meldcode Kindermishandeling. Deze instantie gaat zorgvuldig met deze informatie om en doet naar aanleiding daarvan nader onderzoek. Wanneer een vermoeden onjuist blijkt te zijn, wordt dit ook gemeld. Wij vinden dat je in dergelijke situaties niet te vaak kunt bellen, maar alleen maar een keer te weinig. We maken ook gebruik van de mogelijkheid om bij Veilig thuis anoniem advies in te winnen over een zorgelijke situatie, hierbij wordt niet de naam van het kind/gezin genoemd. Nogmaals, dit gaat om uitzonderlijke situaties, ons uitgangspunt blijft, om eerst en zoveel mogelijk onze zorgen met ouders te delen en vandaar uit te zoeken naar oplossingen.

In onze BSO zijn vooral kinderen van 4 tot 12 jaar, daarom belichten we alleen de volgende leeftijdsfasen:

De kleuter 4 tot 6 à 7 jaar

Deze leeftijdsfase valt in de eerste zevenjaarsperiode van 0 tot 7 jaar.

Tot het zevende jaar is bij het kleine kind alles één groot verdichtingsproces. Het kind komt vanuit de geestelijke wereld op aarde, maar moet zijn lichaam nog helemaal doorvormen en eigen maken en tegelijkertijd de wereld binnenstappen. Daarnaast groeit het kind de eerste tijd heel snel.

Het lichamelijke en het psychische zijn nauw met elkaar verbonden. Het lichaam met zijn zintuigen is nog heel open en verdicht zich langzaam naar het zevende jaar toe. De buitenwereld stroomt als het ware door de poorten van de zintuigen door het lichaam heen en heeft grote vormende invloed. Daarom is de kwaliteit van de zintuigindrukken heel belangrijk. Het kleine kind drinkt zijn omgeving in. Instinctief werkt daarbij een enorme drang tot nabootsen. Hoe jonger het kind, hoe meer dit geldt. En ook voor de kleuter is dit alles nog steeds het geval, al neemt de drang tot nabootsen in de loop van de kleuterleeftijd af.

Wij bieden in De Sterrekijker aan kleuters veel ruimte voor vrij spel. We hebben mooi speelgoed van natuurlijke materialen (kwaliteit van de zintuigindrukken). Ons speelgoed is niet 'af'. Het speelgoed kan dan nog van alles worden: met bijvoorbeeld lappen, planken en kisten kun je een boot bouwen of een huis, of een trein, of een tent. Grove, ongevormde blokken kunnen het ene moment dienst doen als telefoon, een andere keer als fototoestel. Dit stimuleert de fantasie van de kinderen.

We bieden verkleedkleden, veel tekenmateriaal en eenvoudig knutselmateriaal. Er is een eenvoudig huisje waarin huishoudelijke dingen gedaan kunnen worden. We hebben voorleesboeken (en zelfleesboeken voor de oudere kinderen). De kinderen kunnen volop buiten spelen en bewegen: met zand en water, maar ook schommelen, fietsen etc. De houding van de leidster (innerlijk en uiterlijk) moet nabootsing waardig zijn.

Waarom zijn bovenstaande dingen zo belangrijk?

In de kleuterleeftijd speelt het kind als het goed is graag en veel, soms alleen, vaak samen. Fijn is het als dit spel helemaal uit hemzelf mag komen. Het kind drukt zich uit in zijn spel. Spelend en nabootsend ontdekt hij de wereld. Materialen worden op hun eigenschappen en vormbaarheid verkend. Ook sociale wetmatigheden in bijvoorbeeld familierelaties worden in het samenspel verkend en uitgespeeld. Poppen en dieren worden verzorgd, het dagritme wordt nagespeeld. Bouwen en timmeren geeft meer het constructieve scheppen. Een eenvoudig (lappen)huisje waarin poppen verzorgd, gekookt, gewassen en gestreken wordt is ook een beeld van hoe het kind in zijn huis (lichaam) woont en hoe de stofwisseling hard aan het werk is. Zulk soort spel is oerspel en helpt de kleuter bij dit onbewuste proces.

Voor de taalontwikkeling van kleuters en jonge schoolkinderen is het goed om voor te lezen. Prentenboeken met kunstzinnige platen verbinden de taal aan het beeld en voegen zo nog iets extra's toe. Voorlezen geeft ook een rustelement in de middag. Kinderen kunnen even 'uitademen'.

Bij het buitenspelen wordt door kleuters veel gespeeld met zand en water. We gaan met kleuters in weer en wind naar buiten, ook al is het maar even. De elementen verkennen is dit eigenlijk. Het buiten spelen (rennen, fietsen, klimmen, schommelen) is belangrijk voor de ontwikkeling van de grove motoriek. Gelukkig hebben we een groot plein waarop de kinderen alle ruimte hebben.

Het schoolkind vanaf 6 à 7 jaar

De eerste zevenjaarsperiode wordt afgesloten met de tandenwisseling.

Er zijn echter nog meer fysieke kenmerken te noemen die aangeven dat het lichamelijke doorgangingsproces van de eerste zevenjaarsperiode klaar is. Het 'kleutervet' verdwijnt en het kind krijgt een langer, slanker postuur.

Een schoolrijp kind gaat op een Vrije School met zes of zeven jaar naar de eerste klas (groep 3). Dan pas begint het echte leren, dit wordt in de kleuterklassen niet gedaan. Het schoolrijp worden is een grote sprong in zijn ontwikkeling. Dit merken we ook op de BSO. Wat zijn de verschillen? Een schoolrijp kind gaat meer zelfstandig en planmatig te werk in zijn spel. Het raakt iets van zijn vanzelfsprekende overgave en nabootsingskracht kwijt. Het kleuterspel is soms fantasievoller en beweeglijker dan het spel van een 6- of 7- jarige, maar het spel van een schoolrijp kind is levensechter. De krachten die eerst aan het lichaam gebonden waren om de organen te doorgangvormen komen nu vrij voor het denken en voor het zich eigen maken van de leerstof op school. Ook op de BSO zien we dat kinderen in deze leeftijdperiode vaak wat anders willen dan spelen, hoewel er nog genoeg gespeeld wordt, ook als uitademing na de inspanning op school.

Het leren laten we aan de school over. Wij zoeken de aanvulling in het spel meer in het creatieve. Kunstzinnig bezig zijn, knutselen en praktische dingen doen zoals bakken, helpen bij het schoonmaken zijn dingen die nu goed gedaan kunnen worden. Als je als leidster begint, doen de kinderen vaak vanzelf mee.

We bieden het kind knutsels aan die een verbinding hebben met de jaarfeesten of met de seizoenen. Deze knutsels kunnen de ruimte (op de BSO of thuis) mooi maken. We proberen dus te letten op de kunstzinnigheid van een knutsel, ook al is het maar simpel en door een kind gemaakt. Want een kind van deze leeftijd wil de wereld graag als mooi, goed en waar beleven.

Wat ook opvalt is dat een kind van deze leeftijd in tegenstelling tot een kleuter een knutselwerkje kan volhouden, ook als het wat langer duurt en moeilijker is. Het kan ook beter opdrachten zelfstandig uitvoeren.

Het kind leert in deze jaren lezen. Er zijn op de Sterrekijker eenvoudige boekjes, voor als kinderen zelf willen lezen. Maar ook het voorlezen blijft leuk. Soms leest een kind van acht een kleuter voor.

Een andere activiteit die veel gedaan wordt is het vrije tekenen.

Sommige kleuters en kinderen tot negen jaar tekenen graag en veel. Dit vrije tekenen is voor hen ook een manier om indrukken te verwerken. Het is tegelijkertijd een uitlaatklep en een manier om bij zichzelf te komen. Bij ons op de Sterrekijker mag dan ook te allen tijde vrij getekend worden.

In de huiskamer van De Sterrekijker is dit ook de leeftijd voor eenvoudige gezelschapsspelletjes. Bijvoorbeeld in de donkere wintermaanden als het vroeg donker wordt, met een sfeerlichtje aan en wat lekkers.

Bij het buitenspelen komt het sportieve element langzaam om de hoek kijken. Het spelmateriaal moet veelzijdig zijn. Harmonisch bewegen: (hoepelen, touwtje springen, fietsen, klimmen, schommelen, hinkelen enzovoorts) hoort bij deze leeftijdsfase.

Zoals gezegd werd, wordt er ook op deze leeftijd nog veel gespeeld, zowel binnen als buiten. En dat is goed. Vooral het samenspel met leeftijdsgenootjes is belangrijk. Ze komen elkaar echt tegen, soms met een fikse ruzie. Dat hoort erbij.

Vervelen mag ook, maar soms zien we dat kinderen überhaupt moeilijk tot spel komen

of eenzijdig spelen. Dit lijkt een tijdsverschijnsel te zijn. Hoe we hiermee omgaan vertellen we later.

Het kind van 9 jaar en ouder

Binnen de tweede zevenjaarsperiode (7-14 jaar) zien we halverwege (met 9 à 10 jaar) een drempel in de ontwikkeling, Een drempel en een sprong. De drempel: vaak lichamelijke pijntjes en vermoeidheid. De sprong: Daarna krijgt het kind meer afstand tot de wereld, waar hij eerst zo vanzelfsprekend deel van uit maakte. Voor kinderen zelf is dit vaak een smartelijk proces. Ze voelen als het ware in hun ziel een stukje eenzaamheid. Ze zien alles opeens scherper. Ook de onvolkomenheden van volwassenen vallen hen extra op en ze zetten zich ertegen af. Verbaal zijn ze opeens veel weerbaarder, soms grof. Toch vragen ze om houvast en structuur, want de nieuwe innerlijke toestand is al onveilig genoeg.

Met het buitenspelen vragen deze 9 jarige kinderen om meer uitdaging, anders vinden ze de BSO al snel saai. Skelters, skeelers, een circusfiets of een eigen zelfgebouwde hut, in die richting moet gezocht worden.

Binnen vinden ze soms een gezelschapsspel leuk, soms zijn ze daar te onrustig voor. Een tafeltennissen of een hindernisbaan bouwen in de hal kan dan beter werken.

Met 11 jaar breekt dan weer een stabielere tijd aan.

Andere mogelijkheden zijn:

- ★ Iets bakken, of koken, min of meer zelfstandig voor de hele groep.
- ★ Werken in de tuin.
- ★ Een project doen van meerdere keren, bijv. iets maken van wol, klei, hout of iets borduren en dan ook echt tot een werkstuk komen wat ten slotte mee naar huis genomen kan worden.
- ★ Een skelter of fiets opknappen.
- ★ Een sport- en spelmiddag of een sportwedstrijd houden.
- ★ In de vakanties kunnen speciale themaweken georganiseerd worden, bijvoorbeeld een bakweek, een schilderweek een sport- en spelweek
- ★ Daarnaast moeten de oudere kinderen ook zelf hun eigen ideeën kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld zelf een schuilhut maken buiten of een skelter naar eigen ontwerp beschilderen.
- ★ Bij oudere kinderen werkt het ook goed om ze aan te spreken op hun leeftijd: alleen grotere kinderen mogen zoiets moeilijks maken.

Visie op vrijetijdsbesteding en spel

Elk kind heeft er in principe recht op om in zijn vrije tijd te doen wat hij zelf wil. Wel is het fijn om een bepaald ritme in de middag te hebben met vaste spel- en uitrust- (eet- en drink-) momenten. Dat geeft houvast en zorgt voor in- en uitademing. Dus wat betreft de activiteiten is niets verplicht. Hangen op de bank mag ook. We kunnen hooguit stimuleren, voorwaarden scheppen, materiaal klaar hebben liggen. Ook zullen we letten op de levensbehoeften van een kind, zoals een vader of moeder dat doet. Het kind komt immers na een vermoeiende schooldag bij ons, dus we zijn een plaatsvervangend thuis en moeten de kinderen ook verzorgen.

In de eerste plaats is er behoefte aan aandacht, eten en drinken en een rustige sfeer aan tafel. Soms willen de kinderen wat over school vertellen, vaak ook niet.

Wat we bij de kinderen het meeste willen stimuleren is het spel. Dit omdat we het spel zo belangrijk vinden. (Zie ook bij het stukje bij de kleuterleeftijd).

In de wereld van de volwassenen komen de initiatieven voor werk en bezigheden vaak van buitenaf. Voor een kind is spelen ook werken, maar het komt van binnenuit. Het kind speelt

vanuit een innerlijke noodzaak. Het is een eerste levensbehoefte. Wat we ook stimuleren is beweging, vooral buiten en als dat niet kan binnen. In deze tijd van bewegingsarmoede zie je soms dat kinderen daar minder vanzelfsprekend toe geneigd zijn. We proberen met ons aanbod van buitenspeelgoed de behendigheid en bewegingsvreugde van kinderen uit te lokken en te bevorderen.

Ademhaling en ritme

Opbouw van de middag:

in de opbouw van de middag wisselen in- en uitademing, rust en activiteit elkaar in een gezond ritme af. Er zijn vaste momenten van eten en drinken. Bij deze rustmomenten zitten de kinderen met elkaar aan tafel.

De Vrije School kleuterklas gaat op maandag, dinsdag en donderdag om 14.30 uur en op woensdag en vrijdag om 12.30 uur uit. De kleuters worden dan door ons opgehaald vanaf de eerste klas komen de kinderen zelf. Oudere kinderen komen dezelfde tijden uit. Ook is het voor ouders mogelijk hun kind halverwege de middag te halen.

12.30 uur De kinderen komen uit school:

kleuters en basisschool kinderen die van Stella Maris al vrij zijn worden door een leidster van De Sterrekijker uit de klas opgehaald. De leidster neemt alle kinderen mee naar de ruimte. Kinderen uit de hogere klassen komen zelfstandig naar ons toe. Kinderen van andere scholen worden gehaald door één van de leidsters.

12.30 uur Tassen en jassen ophangen, handen wassen en aan tafel gaan. De tafel is al van tevoren gedekt.

12.35 uur Eten:

voor het eten zeggen we een spreuk. Na het eten danken we. Daarna gaan de grote kinderen spelen.

13.30 uur Rustmoment:

de jongste kleuters gaan wat rusten. Er is een bank met kussentjes waarop de kinderen kunnen rusten (slapen) of luisteren naar een verhaaltje dat door de leidster wordt voorgelezen.

13.45 uur Knutselen, boek lezen, spelen binnen en/of buiten enz.

14.30 uur De school gaat uit. De kinderen komen binnen, een moment voor wat fruit en een versnapering met sap/thee en een koekje. Sommige kinderen die net uit school komen, lusten soms ook graag een boterham.

14.45 uur Spelen binnen en/of buiten en/of andere activiteiten. Ook wordt er in de grote zaal van de school gespeeld en op het schoolplein, hier gelden wel regels. (zie het prikbord in het lokaal)

Vanaf

16.30 uur Met elkaar opruimen en nog een rijstewafel eten.

Wie nog niet gehaald wordt en al klaar is met opruimen, gaat iets rustigs aan tafel doen. De meeste kinderen worden tussen 17.00 en 17.45 uur gehaald.

Op een vakantiedag is er ook een ochtend bij. Halverwege de ochtend is er dan weer zo'n vast sap-drank en koekjesmoment (ongeveer 10.00 uur). De lunch is soms wat eerder (12.30 uur).

Regels bij het maken van uitstapjes

Soms maken we in de vakantie een uitstapje met de kinderen, bijvoorbeeld naar boerderij of strand. De tijden zijn dan wat losser, maar in- en uitademing blijft belangrijk. Tijdens dit soort uitstapjes verlaten de kinderen hun basisgroep onder leiding van een of twee leidsters. Voor de kleuters tot zes jaar zijn er speciale stoelverhogers voor in de auto, zodat de kinderen veilig vervoerd kunnen worden. We spreken af bij wie de kinderen in de auto mogen, als we met twee leidsters zijn, die afspraak telt ook voor de terugweg. De leidster let op de kinderen, die bij haar in de auto zitten, dat is haar groepje. Dit is ook duidelijk voor de kinderen. We nemen de EHBO tas mee op stap. Als er in de vakantie naar het zwembad wordt gegaan, hebben de kinderen zonder zwemdiploma zwembandjes mee, tevens gaat er een extra leidster mee voor toezicht, als er meer dan vier kinderen mee gaan.

Jaarfeesten en seizoenen

Het ritme in het jaar kunnen de kinderen meebeleven door het ingaan op de seizoenen en het vieren van jaarfeesten. We houden hiermee rekening door de inrichting een bepaald accent te geven (de seizoentafel) of door het samen versieren van de ruimte, het aanbieden van knutsels, het zingen van een lied. We willen in De Sterrekijker echter niet te veel doen, omdat de jaarfeesten ook al op school en misschien ook thuis gevierd worden. We leven meer een tijdlang in de sfeer van bijvoorbeeld de Sinterklaastijd.

De jaarfeesten zijn:

Sint Michael, Sint Maarten, Adventstijd, Sinterklaas, Pasen, Kerst, Pinksteren, Sint Jan.

Ook de verjaardag van een kind wordt natuurlijk gevierd, hetzij op de dag zelf, hetzij een paar dagen later. We versieren zijn/haar bord en stoel en er is een klein cadeautje.

Voeding

Omdat we in al onze activiteiten eerbied voor de wereld om ons heen willen laten zien, bieden we bij De Sterrekijker grotendeels biologische of biologisch-dynamische voeding aan. Bij de maaltijd zitten de kinderen aan tafel. Voor het eten zeggen we een spreuk, na het eten sluiten we gezamenlijk de maaltijd af. 's Middags eten we volkorenbrood, met bijv. vegetarische worst, kaas of pinda kaas. Soms wat komkommer of tomaat erbij. In de winter evt. een warme soepje. Tussendoor drinken we water of (kruiden)thee 1 keer per middag diksap met een koekje of fruit.

Sfeer en sociaal klimaat

Hoe gaan we om met de sociale uitdagingen binnen een groep met gemengde

leeftijdswfasen en hoe gaan we om met conflicten?

Omdat je niets persé wilt van de kinderen en toch een sociaal veilig klimaat wilt hebben, is allereerst de innerlijke houding van de leidster erg belangrijk. Zij heeft er als het goed is een speciaal zintuig voor om te zien, horen en aan te voelen of het spel nog leuk en levendig is of dat het de kinderen buiten zichzelf brengt.

Ze laat vaak het spel zijn gang gaan. Maar ze moet wel alert en op tijd zijn. Het spel ombuigen is beter dan later echt te moeten ingrijpen. Dit ombuigen kan soms gewoon door in het beeld van het spel iets aan te reiken of voor te stellen. Ook op tijd een rustmoment (drinken aan tafel, voorlezen) inbouwen kan voorkomen dat het spel escaleert. Een beetje soepelheid ten aanzien van eerder genoemde tijden mag.

Wij willen de kinderen helpen uit te groeien tot evenwichtige volwassenen en daarbij hoort ook een evenwichtige emotionele ontwikkeling. Het kind krijgt bij ons de ruimte en de veiligheid om zijn emoties te tonen en te leren ermee om te gaan. Vaak komen de emoties in het sociale verkeer te voorschijn. Dit mag, alleen mogen de emoties andere kinderen niet pijn doen of beschadigen. We leren het kind dus manieren om zijn grenzen aan te geven, maar wel respectvol te zijn. Het blijft echter soms moeilijk om de verschillende leeftijdsfasen binnen een groep te overbruggen. De kleuters en lagere klassers gaan vaak hun gang, maar we merken soms dat kinderen vanaf een jaar of negen meer moeite hebben om zich vanzelfsprekend te vermaken. De verveling slaat toe en ze willen ook echt niet meer bij de kleintjes horen, laat staan ermee samenspelen. Plagerijen liggen op de loer. Als de groten een helpende taak hebben, die alleen zij mogen doen of een pakkende bezigheid, waarmee ze zelfstandig mee aan de slag kunnen, is het probleem vaak over. Of we sturen ze naar buiten en laten ze daar in een apart gebied, liefst met schuilhoeken en verstop-plekken hun eigen spel bedenken. Dit zijn een paar dingen die we doen bij dreigende plagerijen of conflicten. Uit elkaar halen van groepjes kinderen helpt vaak. Liefdevolle humor gecombineerd met duidelijkheid helpt ook. Als een kind echt niet luistert of iets ergs doet (bijvoorbeeld een ander kind slaat) zetten we het even op de bank (in de huiskamer) om rustig te worden en tot zichzelf te komen. Niet langer dan vijf minuten. Dit is meestal genoeg. Voor er verder gegaan wordt met spelen moet het kind het eerst goedmaken met het andere kind. Hierbij hebben we ervaren: beperkt uitpraten kan goed zijn, te lang uitpraten werkt vaak niet. Over het algemeen geldt dat een positieve houding het beste werkt.

We proberen alle kinderen door ons gedrag te laten voelen dat we:

- ★ Ieders aanwezigheid op prijs stellen.
- ★ Elkaars eigenheid respecteren.
- ★ Vertrouwen in elkaar hebben.
- ★ Vriendelijk met elkaar omgaan.
- ★ Rekening houden met elkaar.
- ★ Proberen elkaar te begrijpen.
- ★ Niet persé met iedereen vriendjes hoeven te zijn maar elkaar wel moeten verdragen.

Regels binnen De Sterrekijker

Algemene regels:

- ★ We doen elkaar geen pijn, ook niet met woorden.
- ★ Er wordt niet ruw omgegaan met speelgoed of iets kapot gemaakt.
- ★ Kinderen mogen alleen buiten spelen, voor kinderen onder de 6 jaar is er altijd begeleiding, of ouders moeten een toestemmingsformulier hebben getekend.
- ★ Er wordt alleen aan tafel gegeten.
- ★ Je ruimt eerst op voordat je met wat anders begint.
- ★ Kinderen mogen geen computerspelletjes, gameboys e.d. mee nemen naar De Sterrekijker.
- ★ Binnenspeelgoed en verkleedkleden mogen niet mee naar buiten.
- ★ Kinderen geven de leidster een hand bij het weggaan.
- ★ Als kinderen buiten gaan spelen melden ze dat bij de leidster.

Hygiëne:

- ★ Handen wassen voor het eten en eventueel na het buitenspelen.
- ★ Ook handen wassen voor het fruit eten, als dit nodig is.
- ★ Handen wassen na toiletbezoek.
- ★ Kinderen wassen en verschoneren als ze het per ongeluk in hun broek hebben gedaan.
- ★ Lappen en verkleedkleden worden minstens twee keer per jaar gewassen.
- ★ Dagelijks worden de vloeren gezogen en gedweild en de toiletten schoongemaakt.
- ★ Kussensloopjes worden wekelijks gewassen.

Wennen

In principe gaan kinderen gewoon mee vanaf het moment dat ze geplaatst zijn. Vooraf is er de mogelijkheid kennis te maken door een keer langs te komen samen met het kind. Dit is soms goed te combineren met een intakegesprek, dat voorafgaand aan de start van de opvangperiode wordt gepland met de ouders.

Voor jonge kleuters kan het nodig zijn afspraken te maken over het wennen. Bijvoorbeeld kan het kind een bepaalde periode halve middagen komen of eerder worden opgehaald.

Zieke kinderen

Een kind is ziek als:

- ★ het koorts heeft (38 °C of meer).
- ★ het moet overgeven, of zich misselijk voelt.
- ★ ergens veel pijn heeft.

Ouder/verzorger wordt gebeld om te vragen het kind op te halen. Het kind wordt tijdelijk met een dekbed en een kussen op de bank gelegd.

Algemene regels voor ouders:

- ★ Bij ziekte of andere reden van absentie wordt de BSO voor 11.00 uur die dag ingelicht.
- ★ In principe worden kinderen door een persoon opgehaald die bekend is bij de BSO.
- ★ Bij het ophalen neemt kind en ouder/verzorger persoonlijk afscheid van de leidster.

Inrichting van de ruimte

De huiskamer van De Sterrekijker is gezellig, huiselijk en praktisch ingericht. Er is een tafel waaraan gegeten kan worden, maar ook getekend en geknutseld. Er is een keukenhoek met oven. Er is een gezellige zithoek met onder andere een bank, die als rustpunt dient. Er wordt voorgelezen en kinderen kunnen zich er op terugtrekken met een lees- of kijkboek. Op de bank mag niet gestoeid worden. Deze bank is soms ook een bed als kinderen ziek of moe zijn. De tafel is helemaal op knutselen en handvaardigheid ingericht. Ook ligt er gesorteerd materiaal klaar, waar de kinderen zo mee aan de slag kunnen, (denk aan: wc-rolletjes, kurken, doppen).

Als er meer dan 11 kinderen aanwezig zijn dan wijken wij uit naar de grote zaal van de school. De deur van ons lokaal en de deur van de zaal staan altijd open, zodat er contact is met de zaal en er overzicht blijft. De deur van de zaal naar de school is altijd gesloten, kinderen mogen niet zelf de school in lopen, alleen onder begeleiding van een leidster. Voor het spelen in de zaal zijn er regels, die hangen op het prikbord.

Over spelmateriaal is in de vorige hoofdstukken al het een en ander gezegd. Eén ding moet nog genoemd worden. Wat we niet hebben en ook niet willen aanschaffen zijn dingen als een televisie of een (spel)computer.

Om de volgende redenen hebben we hiervoor gekozen: een beeldscherm fixeert kinderen. Ze kunnen er vaak niet meer van los komen, het scherm heeft een zuigende werking. Het beeldscherm brengt kinderen iets buiten hun lichaam, de blik verstart, de rest van het lichaam wordt niet aangesproken. Spel en beweging brengen kinderen juist in hun lichaam. Televisiebeelden gaan eenzijdig van buiten naar binnen; ze stimuleren niet de innerlijke beweging van het kind die wij juist zo belangrijk vinden. Vaak zitten kinderen apathisch voor een televisietoestel en zijn ze daarna ongecontroleerd druk. Voor een computer en computerspelletjes geldt natuurlijk dat er meer activiteit van het kind gevraagd wordt. Toch vinden we ook dit voor jonge kinderen een eenzijdige activiteit, die alleen het hoofd aanspreekt en kinderen een 'onechte' wereld aanbiedt.

Personele bezetting

- ★ Op 11 kinderen een bevoegd leidster.

- ★ De leidster staat alleen op de groep.

- ★ Half uursregeling, drie uursregeling en achterwacht

Wanneer door ziekte of ander voorval de leidster uitvalt, is het geregeld dat Meta Maas of Tessa Drijver binnen 15 minuten aanwezig kan zijn om de groep over te nemen. Als er een leidster ziek is en de andere leidsters niet kunnen, kunnen we een zzp er oproepen, die dan voor ons in kan vallen.

- ★ Wanneer Meta Maas verhinderd is, zal één van de andere leidsters opgeroepen worden.

- ★ Wanneer er meer dan 11 kinderen op de groep zijn, zal er 1 van de leidsters of onze zzp er/invalidster worden opgeroepen om bij te springen. Wij kunnen in ons administratie systeem zien hoeveel kinderen er op een bepaald dagdeel zijn en kunnen hierdoor snel handelen als dat nodig mocht zijn. Het kan voorkomen dat de invalster of andere leidster een kind op haalt van een andere school, waardoor er één leidster met meer dan 11 kinderen kan zijn. Dit duurt echter niet langer dan een half uur. Indien er meer dan 14 kinderen zijn, kunnen we in de grote zaal met de deur van de BSO en die van de grote zaal geopend, zodat er goed overzicht blijft.

- ★ Wij streven ernaar, dat er per groep steeds een vast gezicht aanwezig is, iedere leidster heeft een vaste dag op de BSO. Er wordt alleen bij ziekte of afwezigheid van de vaste leidster af geweken.

Diversen:

Wij hebben afspraken gemaakt om de zorg voor de kinderen en de kwaliteit van de opvang te borgen. Deze zijn vastgelegd in verschillende protocollen en staan ook op de website. De protocollen houden we levend door ze te bespreken in het werkoverleg en passen we waar nodig aan vanuit gebeurtenissen in de praktijk.

- Protocol kindermishandeling
- Signalering bijzonder gedrag
- Veilige en gezonde omgeving
- Klachten reglement
- Beleid margedagen, vakantiedagen, extra dagen en ruilen staat op de website

Organisatie

Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid In onze organisatie werken de pedagogisch medewerkers grotendeels zelfstandig. Ze zijn verantwoordelijk voor hun eigen basisgroep of peuterklas en ondersteunen elkaar daarbij. De pedagogisch medewerkers geven zelf vorm aan het dagelijks werk en de activiteiten waarbij ze hun eigen kwaliteiten en talenten inzetten. Zo blijft het pedagogisch handelen groeien en ontwikkelen en van hoge kwaliteit.

De pedagogisch medewerker start samen met het team van Stella Maris, Vrije School haar werkdag met een spreuk en een korte voorbereiding op die dag. Er is pedagogische ondersteuning om hen bij het dagelijks werk te begeleiden door een pedagoog. Een keer per maand komen de pedagogisch medewerkers bij elkaar voor intervisie, studie en om het werk en de pedagogische zaken te bespreken.

Op de peutergroep staan twee gediplomeerde pedagogisch medewerkers. Op de BSO werken wij met gediplomeerde pedagogisch medewerkers.

Ondersteuning en aansturing De pedagogisch medewerkers behoren tot de vennoten waar ze met vragen en ideeën terecht kunnen. Daarnaast is er vanuit de vennoten ondersteuning en sturing in de pedagogiek en het dagelijks reilen en zeilen. De pedagogische ondersteuning vindt plaats door; observaties tijdens het werk om mee te kijken naar specifieke kinderen, groepsdynamiek en pedagogisch handelen en persoonlijke coachgesprekken. Op regelmatige basis overleggen de pedagogisch medewerkers en vennoten over hun werk met de kinderen in BSO De Sterrekijker en peutergroep 't Sterrekind.

Coaching Vanuit De Sterrekijker geven we elke medewerker de kans zich te ontwikkelen en daarmee het bewustzijn over het eigen pedagogisch handelen te vergroten. Daarnaast dragen we zorg voor het vormgeven en levend houden van onze pedagogische ideeën in pedagogisch beleid. Vanuit dit idee wordt er binnen De Sterrekijker gewerkt met een pedagogisch beleidsmedewerker/coach, die ons vanuit De Sprank begeleid. We geven vorm aan de coaching door observaties op de groepen; om mee te kijken naar specifieke kinderen, groepsdynamiek, samenwerking en pedagogisch handelen. Daarnaast hebben alle pedagogisch medewerkers regelmatig persoonlijke coachgesprekken waarin specifiek kan worden ingegaan op vragen over pedagogisch handelen, samenwerking binnen het team en wordt een eventuele observatie besproken. Elke maand is er een pedagogische vergadering waarbij een coach aanwezig is. In deze vergadering is er aandacht voor studie, kindbesprekingen, samenwerken en protocollen, die over pedagogisch inhoudelijke zaken gaan. Wat betreft de groepscoaching hebben we vier keer per jaar een studiemoment.

Binnen de coaching wordt aandacht besteed aan eventuele scholing van een pedagogisch medewerker. Het coachen van de medewerkers wordt uitgevoerd door Esther (De Sprank) en door het hoofd van de Vrije School Christianne Verbraeken. Esther is bij het pedagogisch overleg 1x per 4 weken, 1,5 uur gedurende 40 weken, dat is 15 uur.

Er zijn 4 studiedagen van 3 uur, 12 uur.

Individuele coaching 1 uur observatie daarna gesprek van 0.30 uur, is 1,5 uur.

In totaal is dit 28,5 uur, 14 uur voor de BSO en 14 uur voor de peutergroep.

Christianne coacht onze medewerkers op de werkvloer tijdens de groepen door één keer per week één uur mee te kijken, bij de BSO en één uur bij de peutergroep. Dat komt neer op 40 uur per jaar voor de BSO en 40 uur voor de peutergroep. Tevens is zij ook bij ons pedagogisch overleg.

Uren pedagogisch beleidsmedewerker, uitgevoerd door Meta en Karina

50 uur voor de peutergroep, 50 uur BSO

Beleidsmedewerkers houden pedagogisch beleidsplan bij, 10 uur

Zorgen dat tijdens de overleggen de medewerkers op de hoogte worden gebracht, wat hierin staat en hoe ermee te werken. Deze overleggen zijn 2 wekelijks 1,5 uur maal 40 weken, 60 uur.

Zij houden de protocollen in de gaten en bij, 10 uur.

Houden zich bezig met de materialen die nodig zijn, gebeurt tijdens overleg.

Houden toezicht op het invullen van de mentorlijsten, gebeurt tijdens overleg.

Vrijwilligersbeleid

Bij BSO De Sterrekijker werken we met stagiaires of vrijwilligers. Voor de werkzaamheden en het begeleidingsoverzicht verwijzen we naar het pedagogisch beleidsplan van 't Sterrekind.

Ouders worden geïnformeerd middels:

- ★ Pedagogisch beleidsplan.
- ★ De maandelijkse nieuwsbrief.
- ★ Jaarlijkse gesprekken van de leidsters met de ouders.
- ★ Huishoudelijk reglement, deze wordt regelmatig aangepast en opnieuw onder de ouders verspreid.
- ★ Weekbericht van de Vrije School.
- ★ Jaarlijkse ouderavond.

Geschillencommissie Kinderopvang

Als u niet tevreden bent over het werk van BSO De Sterrekijker, is het belangrijk dat u dit snel met ons bespreekt, zodat we er zoveel mogelijk samen uit kunnen komen.

Proces

- ★ In de meeste gevallen zal het voldoende blijken, wanneer u contact opneemt met de peuterjuf of de pedagogisch medewerker/juffie om samen met haar uw klacht te bespreken.
- ★ Wanneer dit gesprek en de acties daaropvolgend niet tot tevredenheid stemmen, kunt u contact opnemen met Karina v. Damme. Dit kan het makkelijkst via
- ★ e-mail: karina@sterrekijkertexel.nl Zij neemt dan contact met u op om de situatie te bespreken en tot een oplossing te komen.
- ★ Wanneer dit gesprek niet leidt tot het oplossen van het probleem, kunt u terecht bij de andere leden van het bestuur (de vennoten) om in gezamenlijk overleg de problemen op te lossen. Wij vragen u daarvoor uw klacht schriftelijk aan te leveren bij de vennoten via info@sterrekijkertexel.nl. Het bestuur neemt dan contact met u op.
- ★ Wanneer ook dit niet tot een oplossing van uw klacht leidt kunt u terecht bij een onafhankelijke klachtencommissie.
- ★ De klachten zullen wij binnen 6 weken behandelen.

Klachtbehandeling

U heeft als gebruiker van onze peuterspeelzaal en onze buitenschoolse opvang, het wettelijk recht om u te wenden tot een externe klachtencommissie. Om aan deze wettelijke verplichting te voldoen is onze organisatie aangesloten bij De Geschillencommissie. Deze commissie heeft procedures voor klachtbehandeling vastgelegd in een klachtenreglement.

De Sterrekijker gaat er daarbij vanuit dat u uw klacht kenbaar maakt aan de betreffende persoon of personen binnen onze organisatie om zo te proberen in gezamenlijk overleg problemen op te lossen. Deze stap in het proces wordt ondersteund door de klachtencommissie. Wanneer u een klacht indient bij de klachtencommissie, zal er altijd

worden gevraagd of u de klacht kenbaar hebt gemaakt aan de betreffende persoon of personen binnen de organisatie. Als dat niet het geval is, zult u in de meeste gevallen het advies krijgen om u alsnog te wenden tot de persoon of personen die dit betreft en verplicht de klachtencommissie zich nog niet tot het in behandeling nemen van de klacht.

Wanneer partijen door bemiddeling niet nader tot elkaar komen, is er een onpartijdige instantie nodig (de klachtencommissie) waar u uw klacht kunt voorleggen. U kunt daarvoor terecht bij De Geschillencommissie.

Uw klacht indienen

U kunt uw klacht bij voorkeur digitaal indienen. Zo kan de commissie uw klacht snel behandelen. Ga hiervoor naar

<https://loket.degeschillencommissie.nl/web/site/default.aspx?m=register&a=registreer&commissiecode=knd&ondernemerid=&l=sgc>

Kunt u uw klacht niet digitaal indienen, dan kan dat ook schriftelijk. Heeft u nog verdere vragen dan kunt u ook telefonisch contact opnemen via 070 310 53 10 [Meer informatie](#).
De brochure '[Hoe werkt de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen?](#)'. Hierin vindt u ook informatie over de kosten van het behandelen van uw klacht.
De brochure over de [verkorte procedure](#) bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen.
Het [reglement](#) van de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen.
De [procedure](#) van De Geschillencommissie.

Kunt u uw klacht niet digitaal indienen, dan kan dat ook schriftelijk. Heeft u nog verdere vragen dan kunt u ook telefonisch contact opnemen via 070 310 53 10 [Meer informatie](#).
De brochure '[Hoe werkt de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen?](#)'. Hierin vindt u ook informatie over de kosten van het behandelen van uw klacht.
De brochure over de [verkorte procedure](#) bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen.
Het [reglement](#) van de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen.
De [procedure](#) van De Geschillencommissie.